אוצר מדרשים — מדרש פליאה

מדרש פליאה: כולל מאמרים קצרים שנאמרו ונכתבו בסגנון המדרש אך בדרך מופלא ופליאה שקשה להולמם ולהבינם, והקורא אותם יתפלא הפלא ופלא וישתומם עליהם ולא ימצא להם פתרונים, כי חבור הנושא והנשוא הוא טמיר ונעלם כחידה סתומה, ע"ד "מה ענין שמיטה אצל הר סיני". כנראה, נובעים המאמרים האלה מפי דרשנים מצויינים שדרשו לפני קהל ועדה, שאמרום לחידודי בעלמא כדי לעורר את אזן שומעיהם לדרשותיהם, ובעלי אסופות האוהבים חידות אספום יחד לחבור מיוחד, ואח"כ נוספו עוד דרשות פליאות מדרשנים אחרים בזמנים שונים שקבצם ואספם מאסף אחר עד שנעשה מדרש פליאה לחבור גדול. אין ספק כי רוב מחברי הדרשות האלו חברו פירושן בצדן, וממקור אחד באו, והפירושים נתרחבו ביתר ביאור ע"י מאסף אחרון.
הפירושים הם לרוב ארוכים יותר מדי, וכל יתר כנטול דמי, ומרוב התבן קשה למצוא את הבר בתוכו עד כי נעשו הפירושים עצמם לדרשות פליאות. הפירוש או הפתרון למדרש פליאה צריך להיות קצר ונמרץ, לדוגמא – מדרש פליאה על הפסוק מָגֵן אִם יֵרָאֶה וָרֹמַח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל (שופטים ה':ח'): אם יהיו שני צדיקים כאברהם, עליהם הכתוב אומר מגן אם יראה ורומח. והפתרון הוא כי יש פלוגתא במדרש אודות אברהם – חד אמר שזרק עפר על אויביו ונעשו חצים, א"כ לא היה צריך לקשת ורומח, אבל היה צריך למגן להגין עליו מפני חצי אויביו. – וחד אמד שאויביו זרקו חצים עליו ונעשו עפר, א"כ לא היה צריך למגן אבל היה צריך לרומח. ולפ"ז אם היו שני צדיקים כאברהם, אחד למ"ד הראשון ואחד למ"ד השני, אז היה מקוים הפסוק מגן אם יראה ורומח.